

زامتن مونی

یکی از نمونه‌های رفتار مصرفی در افشار کم‌درآمد جامعه‌اقتصادی بخش عمده‌درآمده مصرف کالاهای اساسی، و به اصطلاح «کم کشش» است. اما افشار میانی، بخش کمتری از درآمد خود را به مصرف روزمره اختصاص می‌دهند و سهم خدماتی نظیر آموزش، تفریح، بهداشت، درمان و... در سبد مصرفی آن‌ها بیشتر است. این الگوی رفتاری، در مباحث جامعه‌شناسختی نیز مورد توجه است و بسیاری از صاحب‌نظران اعتقاد دارند که طبقه متوسط‌می‌تواند پیش‌ران یک جامعه‌در معیارهای فرهنگی باشد.

الگوی رفتاری طبقه متوسط در ایران، پس از سپری شدن یک دهه‌بیران اقتصادی، تغییر کرده‌است و اما‌ها نشان می‌دهند که عمده در آمد مردم در جهت تأمین نیازهای روزمره، هزینه می‌شود و خدمات مربوط به فرهنگ، تهنادر سبد مصرفی دهک‌های بسیار پر درآمد دیده می‌شود. حتی بر برخی کالاهای مصرفی نظیر گوشت و لبنیات به‌ج‌رگه کالاهای لوکس و «پر کشش» پیوسته‌اند و مصرف سرانه این کالاها بسیار کاهش پیدا کرده‌است. بنابراین بسیاری از تحلیلگران هشدار می‌دهند که طبقه متوسط در ایران به‌خاطر حفظ حتی زیر آن سقوط کرده‌است و به نوعی می‌توان گفت که طبقه متوسط ایران، فروپاشیده‌است.

در روزهای اخیر نیز می‌توان مشاهده کرد که بخش بزرگی از مردم چشم‌انتظار تصمیم دولت برای افزایش اعتبار کالا برگ و پارچه‌های نغدی هستند اما در عین حال یک اقلیت یک‌درصدی نیز وجود دارد که با وجود روزهایی لوکس، و حتی ۱۰۰ میلیاردی، در شهرهای بزرگ رژه می‌روند و ثناتر تجمل‌را نه‌اخته‌اند به صورتی که می‌توان مشخص‌داد همه‌را با فروپاشی طبقه متوسط، جامعه ایران دچار یک تضاد طبقاتی عظیم شده‌است. «توسعه‌ایرانی» برای بررسی وضعیت طبقه متوسط و ساختارهایی که به سقوط آن منجر شده‌است، گفت‌وگویی باحسن فرزانه کارشناس و تحلیلگر اقتصاد سیاسی، داشته‌است که‌از نظر خوانندگان می‌گذرد.

■ ■ ■

جناب فرزانه، با توجه به تداوم بحران اقتصادی برای نزدیک یک دهه، برخی از کارشناسان از سقوط طبقه متوسط سخن می‌گویند و درباره تبعات آن هشدار می‌دهند؛ از زبانی شما از وضعیت کلی این طبقه جامعه چیست؟

واقعیت اینست که طبقه متوسط تا حدود زیادی در ایران فرورفته و بخش مهمی از این طبقه به نیروهای روزمره و موقتی تبدیل شده‌اند که واقعا در تأمین معاش روزمره خود هم دچار مشکلند. اگر به شاخص‌ها و آمار و ارقام مراجعه کنیم مشخص است که این طبقه با وجود آمار بالای بیکاری، تورم، فقر و فاصله طبقاتی وضعیت خوبی ندارد. این بحست از آنجایی اهمیت پیدا می‌کند که اشاره کنیم طبقه متوسط موتور محرک تحولات تاریخی مایوده‌است؛ مثلاً اگر به انقلاب ۱۳۵۷ برگردیم، نیروی حاکم بر انقلاب طبقه متوسط‌ستنی و حتی طبقه متوسط جدید بود که نیروی حاکم بر نظام جدید، یعنی جمهوری اسلامی هم شد.

احسان فرزانه در گفت‌وگوبا «توسعه ایرانی»؛ پرولتر نیز به‌شدن با فروپاشی تدریجی بخش‌هایی از طبقه متوسط می‌تواند تحولات سیاسی خیلی جدی داشته باشد و تبعات این مسئله صرفا در سطح اقتصادی و معیشتی محدود نمی‌ماند. این مسئله بر الگوهای کنش سیاسی و تحولات آینده ایران تأثیر بلافاصلی دارد. به‌طور کلی می‌توان گفت یک شکلی از رادیکالیسم و افراطی‌گری را پشت خود خواهد داشت که می‌تواند زمینه‌ساز بروز «دی‌ماه» های دیگری باشد

■ ■ ■

کزارش

بازگشت «کیش‌ایر» به سازمان منطقه آزاد کیش، پایانی بر یک دهه مناقشه و بلا تکلیفی است؛ اما شرکتی که پس گرفته شده، دیگر آن ایرلاین سوخته سال‌های گذشته نیست. گزارش‌ها از ناوگان فرسوده، زبان‌های سنگین و هزینه‌های ناشی از تعلیق طولانی مدت حکایت‌دارد. به گزارش اقتصاد ۲۴، استرجام پس از یک دهه‌برخ مدیریتتی، تعلیق و مناقشات فرساینده سر و گذاری‌های شبه‌میرانگیر، شرکت هواپیمایی «کیش‌ایر» با دستور وزیر اقتصاد و پس از سپری‌های حقوقی، موقتاً از لیست سیاه و گذاری‌های سازمان خصوصی‌سازی خارج شد و به‌خانه اول خود، یعنی سازمان منطقه آزاد کیش بازگشت. این بازگشت اگر چه در نگاه نخست یک پیروزی برای مطالبه‌گری محلی، هتل‌داران و ساکنان جزیره به‌شمار می‌رود، اما واقعیت تلخ‌تر از آن است که بتوان جشن گرفت؛

■ ■ ■

کزارش

تنها چند روز پس از امضای تفاهم میان ایران و آمریکا، شاهد خرید گسترده ریال ایران توسط شهروندان و صرافی‌های پاکستانی هستیم؛ رفتاری که می‌تواند نشانه‌ای از تغییر انتظارات منطقه‌ای نسبت به آینده اقتصاد ایران و کاهش ریسک‌های سیاسی باشد.

به گزارش رویداد ۲۴، انظور که رئیس انجمن شرکت‌های صرافی پاکستان، تنها در مدت چهار روز پس از شکل‌گیری یک تفاهم میان تهران و واشنگتن، معادل ۲ تریلیون ریال ایران توسط مردم پاکستان خریداری شده‌است؛ رقمی شگفت‌انگیز که در روز نخست این توافق به‌تنهایی به ۴۰

تحلیلگر اقتصاد سیاسی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با هشدار درباره بروز مجدد ناآرامی‌ها:

تبعات سقوط طبقه متوسط محدود به سطح اقتصادی نمی‌ماند

کارشناس و تحلیلگر اقتصادسیاسی: اجرای الگوی «تعدیل ساختاری» و انتاج شوک در مانی‌های مکرر در ۵۴ دهه گذشته، در شرایط خاص تحریم‌ها و فشارهای امپریالیستی بر ایران، باعث تضعیف طبقه متوسط شد و در نهایت وضعیت خطرناک عمیق‌تر شدن تضادهای طبقاتی را در ایران، به وجود آورد. پیدایی دوقطبی شدید در جامعه امری تصادفی یا حتی محتوم نبوده‌است چرا که الگوی اقتصادسیاسی ما، زمینه اشتغال مولد را دامن‌ا محدود و محدودتر کرده‌است

از نظر شما تبعات فروپاشی طبقه متوسط چیست؟

پرسش مهم‌تر که‌از نظر جامعه‌شناسی سیاسی باید به آن بپردازیم اینست که این فروپاشی چه تأثیری بر آینده تحولات حاکمیت و ایران خواهد داشت؟ این شکل از «پرولتریزه» شدن یایی ثبات‌شدن با فروپاشی تدریجی بخش‌هایی از طبقه متوسط می‌تواند تحولات سیاسی خیلی جدی داشته باشد و تبعات مسئله صرفا در سطح اقتصادی و معیشتی محدود نمی‌ماند.

این مسئله بر الگوهای کنش سیاسی و تحولات آینده ایران تأثیر بلافاصلی دارد. به‌طور کلی می‌توان گفت شکلی از رادیکالیسم و افراطی‌گری را پشت خود خواهد داشت و اگر نتوانیم این طبقه را احیا و موقیّت این طبقه را امجد تثبیت کنیم، این به حاشیه رانده شدن طبقه متوسط و فروپروزی آن باعث خواهد شد اشکال رادیکال‌تر و خشونت‌طلب‌تر کنش در ایران شکل بگیرد مسئله اینست در شرایطی که بخشی از جامعه پرولتریزه می‌شود، اگر این افشار به حاشیه رانده شده امکان سازمان‌یابی خود را به شکل دموکراتیک داشته باشند، خود می‌توانند کارگزار تحولات پیشرو و فراهم‌کننده بستر توسعه شوند؛ اما اگر امکان سازمان‌یابی به شکل مدنی وجود نداشته باشد، بسیار خطرناک است و زمینه‌ساز

انواع و اقسام شیوه‌های کنش گری «شبه‌فاشستی» خواهد شد.

در همین قیاسی که از سر گذرانده‌ایم، می‌توانیم علائم و نشانه‌های آن را ببینیم. در این مدت فیگور‌ها و اشکالی از

کنش را در

اجرای این الگو در شرایط خاص تحریم‌ها و فشارهای امپریالیستی بر ایران، باعث تضعیف طبقه متوسط شد و در نهایت وضعیت خطرناک‌کنونی را به وجود آورد. پیدایی این دوقطبی شدید در جامعه امری تصادفی یا حتی محتوم نبوده‌است چرا که الگوی

■ ■ ■

کزارش

«کیش‌ایر» چطور قربانی یک دهه بلا تکلیفی و سوءمدیریت شد؟

سازمان منطقه آزاد کیش امروز شرکتی را تحویل گرفته که فرسنگ‌ها با نگیں سوخته و در خشان دهه‌نود فاصله دارد. آنچه امروز به‌خانه بازگشته، پیکر نیمه‌جان‌ی از یک ایرلاین استراتژیک است که قربانی رویکردهای ایدئولوژیک، شعارزده و ضد توسعه‌ای دولت سیزدهم و به‌ویژه تفکر حاکم بر دوران مدیریتت حجت‌الله عبدالملکی در مناطق آزاد شده‌است. بررسی فاکتور خسارت‌های این تعلیق و بروز حقوقی، تصویری هولناک از یک دهه بی‌تصمیمی و مدیریت غیر تخصصی را پیش چشم کارشناسان می‌گذارد؛ فرآیندی که یک‌دزاری زیرساختی و شرایان حیاتی منطقه را به بیانه خصوصی‌سازی قفل کرد و در نهایت، آن را با کوهی از بدهی، ناوگانی زمین‌گیر و بیانی نجومی رها ساخت.

داستان افول کیش‌ایر، روایت دقیق و آینه تمام‌نمای نحوه مواجهه

■ ■ ■

از مرزهای پاکستان تا بازار تهران؛

چرا ریال ایران ناگهان جذاب شد؟

میلیارد روپیه می‌رسید. اما پشت پرده این ولع ناگهانی برای خریداری که سال‌ها تحت فشار تحریم‌ها بوده چیست و این اتفاق چه پیامدهایی دارد؟ نخستین و مهم‌ترین عامل این اتفاق، سیکنال‌های مثبت سیاسی و انتظارات تورمی معکوس است. بازار بازرگانه و هوا را بیش از آنکه تابع واقعیت‌های لحظه‌ای باشد، تحت تأثیر «چشم‌انداز آینده» حرکت می‌کند. اعلام تفاهم میان تهران و واشنگتن، به‌سرعت این ذهنیت را در میان معامله‌گران و مردم کشور‌های همسایه ایجاد کرد که روز‌های سخت تحریم‌رو به پایان است و انزوا اقتصادی ایران کم‌رنگ خواهد شد. در چنین شرایطی، ریال ایران

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی

توسعه ایرانی